

Granskning av förstöring av material från hemliga tvångsmedel i vissa avseenden

1 BAKGRUND

Nämnden har på eget initiativ beslutat att granska hur de brottsbekämpande myndigheterna i vissa avseenden tillämpar reglerna om förstöring av upptagningar och uppteckningar (fortsättningsvis omnämnt som ”material”) från hemliga tvångsmedel.

2 TILLSYNENS OMFATTNING

Nämnden har vid granskningen genomfört en enkätundersökning. Enkäterna (se bilaga 1 och 2) har skickats till samtliga åklagarkammare (39 stycken) samt till polismyndigheterna i Skåne, Stockholms län, Västra Götaland, Värmland och Norrbotten. Enkäterna har omfattat frågor gällande

- material som bevarats i syfte att utreda brott,
- material som bevarats i syfte att förhindra förestående brott,
- bearbetning av material i underrättelseverksamhet,
- verkställande av förstöringsbeslut och
- hantering av kopior av material.

Åklagarkamrarna och polismyndigheterna har haft möjlighet att motivera och resonera kring sina svar. Nämnden har även, i den mån sådana dokument har upprättats, tagit del av åklagarkamrarnas och de utvalda polismyndigheternas interna styrdokument avseende hantering av förstöring av upptagningar och uppteckningar från hemliga tvångsmedel.

Nämnden tar också upp frågan om förstöring av material i sitt uttalande av den 26 april 2012 *Granskning av hemliga tvångsmedel i vissa fall* (dnr 888-2010 och 27-2011).

3 RÄTTSLIG REGLERING

3.1 Allmänt om granskning, bevarande och förstöring

Bestämmelser om granskning, bevarande och förstöring av material som framkommit vid användning av hemlig teleavlyssning, hemlig

teleövervakning, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning finns i 27 kap. 24 § rättegångsbalken och i 13 § lagen (2007:978) om hemlig rumsavlyssning.

Upptagningar och uppteckningar från hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning ska granskas snarast möjligt. Material från hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning ska, i de delar det har betydelse från brottsutredningssynpunkt, bevaras till dess att förundersökningen lagts ned eller avslutats eller, om åtal väckts, målet har avgjorts slutligt. Vad gäller material från hemlig rumsavlyssning ska det, i de delar som är av betydelse för utredningen av brott som kan föranleda hemlig rumsavlyssning enligt 2 § lagen om hemlig rumsavlyssning¹, bevaras på samma sätt som nyss beskrivits. Uppgifter om andra brott än de som anges i 2 § får aldrig bevaras utan ska förstöras.²

I de delar som upptagningar och uppteckningar från hemliga tvångsmedel är av betydelse för att förhindra förestående brott ska de bevaras så länge det behövs för detta ändamål. De ska därefter förstöras.

Trots vad som sägs ovan om förstöring av material från hemliga tvångsmedel får brottsutredande myndigheter under vissa förutsättningar behandla uppgifter från material från hemliga tvångsmedel i enlighet med vad som är särskilt föreskrivet i lag.

3.2 Särskilt om kameraövervakning

Materialet från hemlig kameraövervakning som saknar betydelse från brottsutredningssynpunkt ska förstöras *omedelbart* efter att det granskats. Till skillnad från vad som gäller material från andra hemliga tvångsmedel ska upptagningar från hemlig kameraövervakning förstöras omedelbart såväl när materialet bevarats för brottsutredningssynpunkt som när det använts för att förhindra förestående brott.

3.3 Bevara material för att förhindra förestående brott

Som nämnts kan information från hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning användas för att förhindra förestående brott. Uppgifter om förestående brott kan avse planerade brott. Det kan också vara fråga om uppgifter om ännu inte genomförda straffbelagda eftergärningar till den som avses med

¹ Av 2 § lagen om hemlig rumsavlyssning framgår att hemlig rumsavlyssning enbart får användas vid förundersökning om vissa särskilt grova brott, såsom brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fyra år eller andra i bestämmelsen angivna brott om straffvärdet överstiger fängelse i fyra år.

² Prop. 2005/06:178 s. 109.

tvångsmedelsbeslutet, t.ex. uppgifter om ett förestående häleri som framkommer i en förundersökning om grovt rån.³

De delar av materialet som är av betydelse för att förhindra förestående brott ska bevaras så länge det behövs för att förhindra brott och ska därefter förstöras. Om brottet ändå genomförs, ska uppgifterna istället bevaras i de delar de är av betydelse från brottsutredningen under de förutsättningar som gäller för att utreda brott. Om brottet inte genomförs ska materialet istället förstöras omgående eftersom det inte längre behövs för att förhindra brottet.⁴ Generellt sett har intresset av att förhindra brott ansetts väga över de integritetsintressen som annars talar mot användningen av överskottsinformation.⁵

3.4 Behandling av uppgifter från material i enlighet med vad som är särskilt föreskrivet i lag

Brottsbekämpande myndigheter får som nämnts behandla uppgifter som framkommit vid hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning i enlighet med vad som är särskilt föreskrivet i lag. Därmed avses t.ex. behandling enligt polisdatalagen (2010:361). Detta innebär att även om någon har verkställt ett beslut om förstöring kan uppgifter från materialet finnas kvar och uppgifter om en brottsmisstanke kan under vissa förutsättningar behandlas även om förundersökningen mot den enskilde lagts ned. Dessa uppgifter kan användas i bl.a. polisens underrättelseverksamhet. En förutsättning för detta är att kraven för att uppgiften ska kunna behandlas enligt den aktuella registerlagstiftningen är uppfyllda.

Vad gäller uppgifter från hemlig rumsavlyssning finns en begränsning avseende vilka uppgifter som kan behandlas då det endast är uppgifter om brott som omfattas av 2 § lagen om hemlig rumsavlyssning som får behandlas i register eller på annat sätt.⁶

Uppgifter som behandlas i enlighet med vad som föreskrivs i de särskilda lagarna ska gallras m.m. enligt bestämmelserna i respektive lag.⁷ Regleringen medför att uppgifter som behandlas med stöd av registerlagstiftning inte ska förstöras även om förutsättningarna för förstöring enligt rättegångsbalken och lagen om hemlig rumsavlyssning är uppfyllda.

³ Prop. 2004/05:143 s. 51.

⁴ Gunnel Lindberg, Straffprocessuella tvångsmedel, 2:a uppl. s. 784.

⁵ Prop. 2005/06:178 s. 87.

⁶ Prop. 2005/06:178 s. 109.

⁷ Prop. 2004/05:143 s. 52.

4 IAKTTAGELSER OCH BEDÖMNINGAR

4.1 Iakttagelser avseende den rättsliga regleringen

Enligt regelverket är utgångspunkten att upptagningar och uppteckningar ska förstöras när det inte längre finns behov av dem. Regelverket ger emellertid inte närmare besked om *när* upptagningarna och uppteckningarna ska förstöras. Begreppet *förstöra* medför, till skillnad mot begreppet *omedelbart förstöra*, att det finns ett utrymme för de brottsbekämpande myndigheterna att dröja med förstörandet av materialet från hemlig teleövervakning, hemlig teleavlyssning och hemlig rumsavlyssning. Detta motiveras med att det är svårt att vid varje tidpunkt under en brottsutredning bedöma vilken information som är av betydelse från utredningssynpunkt och vilken som inte är det.⁸ Däremot har det ansetts att risken för att material förstörs och senare visar sig ha betydelse för utredningen är mindre i fråga om hemlig kameraövervakning än material från andra tvångsmedel.⁹ Regleringarna avseende hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning och hemlig rumavlyssning medför att upptagningar och uppteckningar kan komma att sparas i större utsträckning än som senare, när utredningen är klar, visar sig påkallat.¹⁰

Regelverket ger inte heller svar på vem som ansvarar för att material som ska förstöras faktiskt förstörs. Mot bakgrund av att åklagaren i egenskap av förundersökningsledare ansvarar för vad som förekommit under utredningen är den frågan vanligtvis okomplicerad. En polisiär förundersökningsledare bör dock kunna komma att ansvara för förstöring t.ex. i de situationer där materialet använts för att förhindra förestående brott eller då den som tvångsmedelsåtgärden avsett har avförts från utredningen och förundersökningen återgått till polisiär förundersökningsledning.¹¹

4.2 Iakttagelser av enkätsvaren

4.2.1 Inledning

Trots att regelverket ger upphov till vissa frågor tyder enkätsvaren¹² på att lagtextens otydligheter inte påverkar den dagliga verksamheten. Genom de besvarade enkäterna kan nämnden konstatera att rutinerna för förstöring av material från hemliga tvångsmedel överlag är goda. Svaren från polismyndigheterna visar att tiden det tar från att ett beslut om förstöring fattas

⁸ A. prop. s. 44.

⁹ Prop. 2007/08:163 s. 87.

¹⁰ Prop. 1988/89:124 s. 69.

¹¹ Se Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens uttalande om vissa frågor rörande tvångsmedelsdiarium m.m. vid Södertörns åklagarkammare (dnr 96-2011).

¹² Enkäten har besvarats av samtliga åklagarkammare och tillfrågade polismyndigheter.

till dess att beslutet är verkställt varierar mellan några dagar och upp till en månad. Av svaren framgår vidare att beslut om förstöring vanligtvis fattas av åklagare. Beslutet diarieförs och skickas därefter till polisen för verkställighet. Den faktiska förstöringsåtgärden, i vart fall vad gäller material från hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning, utförs av Säkerhetspolisen. När beslutet är verkställt skickas i regel ett intyg tillbaka till kammaren där det också diarieförs. Endast ett fåtal kammare anger att de inte får besked om att beslutet är verkställt.

4.2.2 Material som bevaras i syfte att förhindra förestående brott m.m. Av enkätsvaren framgår att en stor andel av polismyndigheterna och åklagarkammarna saknar erfarenhet av ärenden där material bevarats i syfte att förhindra förestående brott. Svaren visar emellertid att majoriteten av åklagarkammarna och polismyndigheterna anser att det är eller bör vara åklagaren som gör bedömningen huruvida material ska bevaras för att förhindra förestående brott och att det är eller bör vara åklagaren som fattar beslut om förstöring av materialet i dessa fall. En kammare betonar att lagstiftaren har lagt ansvaret för hemliga tvångsmedel på åklagaren och att man i och med denna grundläggande systematik inte rimligen kan delegera beslut om förstöring till polisen. Det finns dock andra åsikter. Några åklagarkammare understryker att förhindra förestående brott är en polisiär uppgift och ligger därmed utanför åklagarens kompetens. En kammare anser att om åklagaren delar polisens uppfattning om att materialet ska bevaras ska det kommande förstörelsebeslutet överföras till polisen, då det inte rimligen kan falla på åklagaren att bevaka och ta ansvar för den vidare hanteringen av materialet.

En liknande situation som kan ge upphov till frågor är när material bevaras i en förundersökning som övergår till polisiär förundersökningsledning med anledning av att den som avlyssnats eller övervakats inte längre kan misstänkas för brottet. Svaren har även i detta avseende visat att det är en situation som sällan förekommer. Ett antal åklagarkammare menar dock att materialet kan bevaras till dess att förundersökningen avseende själva brottet har avslutats även om förundersökningen övertas av polisen. Svaren visar emellertid inte vem som rimligen bör fatta beslut om förstöring i dessa sammanhang.

Mot bakgrund av den begränsade erfarenhet som finns hos åklagarkammarna och polismyndigheterna är det svårt att dra några slutsatser vad gäller förstöringsrutinerna i dessa sammanhang. Nämnden kan konstatera att regelverket ger utrymme för olika tolkningar. Enligt nämndens uppfattning kan otydligheterna kring förstöringsskyldigheten medföra att material bevaras under längre tid än det finns behov.

4.2.3 Bearbetning av material i underrättelseverksamhet

Åklagarkamrarnas svar visar att det endast är ett fåtal kammare som överhuvudtaget får information om att polisen bearbetar materialet i sin underrättelseverksamhet. Nämnden kan vidare konstatera att det är en vedertagen uppfattning, både hos polis och åklagare, att så fort det föreligger förutsättningar för förstöring ska åklagaren fatta beslut därom. Följaktligen anger majoriteten av kamrarna och även polismyndigheterna, att åklagarna inte avvaktar med sina beslut för att materialet ska kunna bearbetas i polisens underrättelseverksamhet. Det finns emellertid kammare som är av annan åsikt. En kammare menar att det kan vara rimligt att ge underrättelseverksamheten tid att bearbeta och bedöma materialet innan ett beslut om förstöring fattas. En annan kammare anser att bearbetningen är en viktig del i förundersökningsarbetet och att förundersökningen därmed inte kan läggas ned eller avslutas förrän bearbetningen är klar. Kammaren anser att förutsättningar för beslut om förstöring föreligger först efter att material bearbetats till fullo.

Av polismyndigheternas svar framgår samtidigt att beslut om förstöring av material fattas efter att bearbetning av materialet har skett. Därmed förefaller det som att bearbetningen av materialet och arbetet med att plocka ut uppgifter som är av intresse för polisens underrättelseverksamhet sker kontinuerligt och i samband med granskningen av upptagningar och uppteckningar. Detta arbetssätt bekräftas också av en polismyndighet som anger att bearbetningen görs så snart som möjligt efter att uppgiften inkommit.

Med utgångspunkt från såväl åklagarkamrarnas som polismyndigheternas svar kan nämnden alltså konstatera att bearbetning av material från hemliga tvångsmedel i polisens underrättelseverksamhet i de flesta fall inte synes påverka vem som fattar beslut om förstöring eller tidpunkten för beslutet och verkställigheten. Nämnden kan dock konstatera att regelverket även här ger utrymme för olika tolkningar. Som tidigare nämnts kan otydligheter kring förstöringsskyldigheten medföra att material bevaras under längre tid än det finns behov.

4.2.4 Material från hemlig kameraövervakning

Flera polismyndigheter och åklagarkammare anger att det inte har någon praktisk betydelse att regelverket gör skillnad på tidpunkten för förstöring av material från hemlig kameraövervakning och av övrigt material. Exempelvis beskriver en kammare att erfarenheten har visat att det är först när man har hela bilden som det kan avgöras vilket material som är av betydelse för utredningen. Samma kammare anger att för att undvika påståenden om att material, som varit till den misstänktes fördel, har förstörts får polisen normalt direktivet att bevara allt material till dess det är helt säkert vad som saknar

betydelse. Både polismyndigheter och åklagarkammare framför också att det kan försvåra utredningsarbetet att omedelbart i samband med granskningen avgöra om filmsekvenserna kan komma att ha betydelse för utredningen. Vidare anges att det är opraktiskt att ha olika förstöringstidpunkter i ett ärende där det förekommer t.ex. både hemlig teleavlyssning och hemlig kameraövervakning.

Nämnden kan konstatera att det mot bakgrund av dessa svar kan ifrågasättas om regelverkets utformning vad avser förstöring av material från hemlig kameraövervakning är helt ändamålsenlig. Det kan även ifrågasättas om regelverket efterlevs på ett tillfredsställande sätt men enligt nämndens uppfattning medför de redovisade förhållandena inte någon överhängande risk för att enskildas rättssäkerhet åsidosätts.

4.2.5 Hantering av kopior

Av såväl enkätsvaren som de interna föreskrifterna framgår att det i många fall saknas rutiner för hantering av kopior av material. Nämnden har uppmärksammat att det endast är två polismyndigheter som uppger att det är möjligt att spåra kopior av material från hemliga tvångsmedel. Ingen av polismyndigheterna har utsett en ansvarig person med uppgift att säkerställa att alla kopior förstörs. I vissa fall åligger det de utredare eller poliser som gett ut kopior att, i den mån det är möjligt, säkerställa att förstörelsebeslutet vidarebefordras till aktuella personer. En polismyndighet framhåller att eftersom allt material är digitalt och kan mångfaldigas i oändlighet, är det i princip omöjligt att spåra eventuella kopior. Nämndens uppfattning är dock att även om det är svårt att uppnå en fullständig kontroll kan det förväntas att polismyndigheterna vidtar de åtgärder som krävs i syfte att förbättra möjligheterna att spåra och därmed också förstöra kopior. Ett led i ett sådant arbete kan t.ex. vara att införa loggnings- och kvitteringssystem vid utlämnande av kopior.

4.2.6 Interna föreskrifter

Nämnden har noterat att mindre än hälften av åklagarkammarna och de tillfrågade polismyndigheterna har interna föreskrifter för hantering av hemliga tvångsmedel. Vid granskning av de interna föreskrifter som inkommit har nämnden inte identifierat några bestämmelser som står i strid med regelverket avseende förstöring av material från hemliga tvångsmedel. Nämnden har dock uppmärksammat att det i några av polismyndigheternas föreskrifter istället för förstöring förekommer begrepp som makulering och gallring. I sammanhanget framgår vad som avses men nämnden föreslår ändå att lagstiftarens terminologi används i föreskrifterna.

Nämndens uppfattning är vidare att de interna föreskrifterna, såvitt avser tillämpningen av bestämmelser om förstöring av material, är alltför övergripande för att kunna fungera som ett hjälpmedel i verksamheten. I många fall innehåller de endast en avskrift av eller en hänvisning till tillämpliga regelverk. I samtliga dokument saknas utförligare bestämmelser kring dokumentation, ansvar för beslut om förstöring i olika avseenden samt ansvar och tidpunkt för verkställighet av besluten i förhållande till alla typer av hemliga tvångsmedel. Vidare är det enbart en polismyndighet¹³ som på ett föredömligt sätt i sina interna föreskrifter har reglerat spårbarhet och förstöring av kopior.

4.3 Sammanfattande bedömning

Bestämmelserna om hemliga tvångsmedel utgör en yttersta gräns för det integritetsintrång som ansetts acceptabelt för att tillmötesgå behovet av att kunna utreda och förhindra allvarligare brott. Mot denna bakgrund är det angeläget att regleringen möjliggör en effektiv tillsyn. Genom reglerna om förstöring ska det säkerställas att materialet från hemliga tvångsmedel inte bevaras i större utsträckning eller under längre tid än nödvändigt. Som nämns i avsnitt 4.1 är bestämmelserna om förstöring otydliga i ett par avseenden, bland annat när det gäller frågan om ansvar för beslut och tidpunkter för förstöring. Vidare framstår den särskilda bestämmelsen om förstöring av material från hemlig kameraövervakning inte vara helt ändamålsenlig. En översyn av regleringen för att undanröja oklarheter och inkonsekvenser framstår därmed som angelägen, inte minst ur ett tillsynsperspektiv.

Nämnden kan konstatera att det vid granskningen, såvitt avser rutinerna kring förstöring av upptagningar och uppteckningar från hemliga tvångsmedel, inte har identifierats brister av större betydelse. De otydligheter som finns i lagtexten kring ansvar för beslut om förstöring och tidpunkten för förstöring framstår mot bakgrund av inkomna svar inte ge upphov till några betydande svårigheter i verksamheten. Samtidigt visar enkätsvaren att förstöringsrutinerna i vissa avseenden skiftar och att det förekommer olika tolkningar av när material som bevarats i syfte att förhindra förestående brott eller som bearbetas i polisens underrättelseverksamhet ska förstöras. Åklagarmyndigheten bör därmed vidta de åtgärder som krävs för att skapa en mer enhetlig rättstillämpning på kamrarna. Vid granskning av enskilda ärenden i ett annat tillsynsprojekt¹⁴ har nämnden även noterat att förstöring i vissa fall skett förhållandevis lång tid efter det att förundersökningen avslutats. För att undvika situationer som medför att material bevaras i större utsträckning och under längre tid än nödvändigt rekommenderar nämnden såväl åklagarkamrarna som polismyndigheterna att utarbeta mer omfattande

¹³ Polismyndigheten i Värmland.

¹⁴ Nämndens uttalande av den 26 april 2012 (dnr 888-2010 och 27-2011).

vägledning som kan fungera som ett bra hjälpmedel i verksamheten, framförallt i sådana situationer där lagtexten är otydlig.

Enligt nämndens uppfattning måste förstöringsskyldigheten anses omfatta såväl original som kopior av material. Myndigheternas avsaknad av rutiner vad gäller förstöring av kopior kan därmed få följden att bestämmelserna i lag inte följs fullt ut. För att åtgärda denna allvarliga brist rekommenderar nämnden brottsbekämpande myndigheter att anta de rutiner och vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att också kopior förstörs. Mot bakgrund av frågans betydelse avser nämnden att följa upp myndigheternas arbete när det gäller hantering av kopior.

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden beslutar att delge Regeringskansliet, Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen samt polismyndigheterna i Stockholms län, Västra Götaland, Skåne, Värmland och Norrbotten detta uttalande.

**SÄKERHETS- OCH
INTEGRITETSSKYDDSNÄMNDEN**

Bilaga 1

Frågor om tillämpning av reglerna om förstöring

INLEDNING

Frågorna är uppdelade i sex avsnitt enligt följande.

- (1) Förstöring i samband med granskning.
- (2) Förstöring av material som varit av betydelse från brottsutredningssynpunkt.
- (3) Material som bevaras i syfte att förhindra förestående brott.
- (4) Behandling av material i underrättelseverksamhet.
- (5) Verkställande av förstöring.
- (6) Kopior av materialet.

Frågorna är allmänt hållna och har inte anpassats till respektive polismyndighets interna styrdokument eller beskrivna rutiner. Om ni anser att svaret i någon del framgår av de tjänsteföreskrifter ni tillhandahållit nämnden är det önskvärt att ni hänvisar till relevant paragraf/punkt.

Med ”material” avses upptagningar och uppteckningar från hemliga tvångsmedel.

FRÅGOR

1. Förstöring i samband med granskning

Inledning

Material från hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning ska granskas snarast möjligt. Materialet ska bevaras om det är av betydelse för att utreda brott eller för att förhindra förestående brott.

Material från hemlig kameraövervakning som saknar betydelse från brottsutredningssynpunkt och inte behövs för att förhindra förestående brott ska förstöras *omedelbart* efter att det granskats.

Frågor

- 1.1. Förstörs material som vid granskningen bedömts sakna betydelse från brottsutredningssynpunkt? Kan förstöring ske vid olika tillfällen?
- 1.2. Ge gärna exempel på material som kan förstöras trots att förundersökningen pågår.
 - 1.2.1. Vem beslutar om sådan förstöring?
- 1.3. Markeras de granskade uppgifterna på något sätt? T.ex. att de kan ha betydelse från brottsutredningssynpunkt (i pågående ärende eller som överskottsinformation) eller för att förhindra förestående brott.
 - 1.3.1. Markeras några andra uppgifter? Vilka?
- 1.4. Görs någon skillnad i fråga om material från hemlig kameraövervakning?

2. Förstöring av material som varit av betydelse från brottsutredningssynpunkt

Inledning

Material som har betydelse från brottsutredningssynpunkt ska bevaras till dess förundersökningen lagts ned eller avslutats eller om åtal väckts, målet avgjorts slutligt. Material som härrör från hemlig teleövervakning, hemlig teleavlyssning och hemlig rumsavlyssning ska därefter förstöras medan material från hemlig kameraövervakning ska förstöras *omedelbart* därefter.

Frågor

- 2.1. Vem beslutar om förstöring av materialet?
- 2.2. Förekommer det att materialet bevaras i förundersökning som återgått till polisiär förundersökningsledning eftersom den som avlyssnats/övervakats inte längre kan misstänkas för brottet? Vem ansvarar i sådana fall för att materialet förstörs?
- 2.3. Dokumenteras förstöringen på något sätt? Beskriv gärna hur.
- 2.4. Vad innebär det för er i praktiken att lagstiftningen gör skillnad på tidpunkten för förstöring av material från hemlig kameraövervakning och övrigt material?

3. Material som bevaras i syfte att förhindra förestående brott

Inledning

Material som är av betydelse för att förhindra förestående brott ska bevaras så länge det behövs för detta ändamål. Material som härrör från hemlig teleövervakning, hemlig teleavlyssning och hemlig rumsavlyssning ska därefter förstöras medan material från hemlig kameraövervakning ska förstöras *omedelbart* därefter.

Frågor

- 3.1. Är det åklagare eller polis som gör bedömningen om materialet ska bevaras för att förhindra förestående brott?
 - 3.1.1. Dokumenteras bedömningen på något sätt och i sådana fall hur?
- 3.2. Vem beslutar om förstöring av material som har bevarats i syfte att förhindra förestående brott?
- 3.3. Hur förhåller ni er till ett beslut om förstöring av materialet, t.ex. med anledning av att målet slutligt avgjorts, om det i materialet samtidigt finns uppgifter om förestående brott?

4. Bearbetning av material i underrättelseverksamhet

Inledning

Som nämnts ska material från hemliga tvångsmedel förstöras när materialet inte längre behövs för brottsutredning eller för att förhindra förestående brott. Brottsbekämpande myndigheter får dock behandla uppgifter från materialet i enlighet med vad som är särskilt föreskrivet i lag, t.ex. polisdatlagen.

Frågor

- 4.1. När meddelas beslut om förstöring om materialet bearbetas i underrättelsesyfte? Fattas beslut om förstöring före eller efter att bearbetningen utförts?
- 4.2. Förekommer det att den som beslutar om förstöring avvaktar med sitt beslut – trots att förutsättningarna för förstöring finns – för att materialet ska kunna bearbetas i underrättelseverksamheten?
- 4.3. Vem bedömer om materialet kan bearbetas trots att förstöring beslutats?
 - 4.3.1. Fattas särskilda beslut avseende sådan bearbetning?

5. Verkställande av förstörelse

Inledning

Det är inte reglerat i lag vem som ska verkställa ett beslut om förstörelse, hur detta ska dokumenteras och om verkställandet av beslutet ska återkopplas till beslutsfattaren.

Frågor

- 5.1. Vem ansvarar för att beslut om förstörelse av materialet verkställs?
- 5.2. Vem utför den faktiska åtgärden att förstöra materialet?
- 5.3. Hur lång tid tar det från att ett beslut om förstörelse meddelats till dess att beslutet är verkställt?
 - 5.3.1. Tar det längre tid i de fall då materialet bearbetas i polisens underrättelseverksamhet?
- 5.4. Hur säkerställer ni att materialet förstörelses?
- 5.5. Hur dokumenterar ni att materialet är förstört?
- 5.6. Återkopplar ni till beslutsfattaren att beslutet är verkställt?

6. Kopior av materialet

- 6.1. Är det möjligt att spåra kopior av materialet?
- 6.2. Hur säkerställer ni att även kopior förstörelses?
- 6.3. Vem ansvarar för att kopiorna förstörelses?

TACK FÖR ER MEDVERKAN!

**SÄKERHETS- OCH
INTEGRITETSSKYDDSNÄMNDEN**

Bilaga 2

Frågor om tillämpningen av reglerna om förstöring

INLEDNING

Frågorna är uppdelade i tre avsnitt enligt följande.

- (7) Förstöring av material som varit av betydelse från brottsutredningssynpunkt.
- (8) Material som bevaras i syfte att förhindra förestående brott.
- (9) Bearbetning av material i polisens underrättelseverksamhet.

Med ”material” avses upptagningar och uppteckningar från hemliga tvångsmedel.

FRÅGOR

1. Förstöring av material som varit av betydelse från brottsutredningssynpunkt

Inledning

Material som har betydelse från brottsutredningssynpunkt ska bevaras till dess förundersökningen lagts ned eller avslutats eller om åtal väckts, målet avgjorts slutligt. Material som härrör från hemlig teleövervakning, hemlig teleavlyssning och hemlig rumsavlyssning ska därefter förstöras medan material från hemlig kameraövervakning ska förstöras *omedelbart* därefter.

Frågor

- 6.4. Vem beslutar om förstöring av materialet?
- 6.5. På vilket sätt dokumenteras att förstöring beslutats och att materialet faktiskt förstörts?
- 6.6. Förekommer det att materialet bevaras när förundersökning återgått till polisiär förundersökningsledning eftersom den som avlyssnats/övervakats inte längre kan misstänkas för brottet?

6.7. Vad innebär det för er i praktiken att lagstiftningen gör skillnad på tidpunkten för förstöring av material från hemlig kameraövervakning och övrigt material?

2. Material som bevaras i syfte att förhindra förestående brott

Inledning

Material som är av betydelse för att förhindra förestående brott ska bevaras så länge det behövs för detta ändamål. Material som härrör från hemlig teleövervakning, hemlig teleavlyssning och hemlig rumsavlyssning ska därefter förstöras medan material från hemlig kameraövervakning ska förstöras *omedelbart* därefter.

Frågor

- 2.1. Är det åklagare eller polis som gör bedömningen om materialet ska bevaras för att förhindra förestående brott?
- 2.2. Dokumenteras bedömningen?
- 2.3. Beslutar åklagare om att förstöra material som har bevarats i syfte att förhindra förestående brott?

3. Bearbetning av material i polisens underrättelseverksamhet

Inledning

Material från hemliga tvångsmedel ska förstöras när materialet inte längre behövs för brottsutredning eller för att förhindra förestående brott. Brottsbekämpande myndigheter får dock behandla uppgifter från materialet i enlighet med vad som är särskilt föreskrivet i lag, t.ex. polisdatalagen.

Frågor

- 3.1. Har åklagaren kännedom om att materialet bearbetas i polisens underrättelseverksamhet?
- 3.2. Beslutar åklagaren om förstöring oavsett om polisen avser att bearbeta materialet i underrättelseverksamhet?
- 3.3. Förekommer det att den som beslutar om förstöring avvaktar med sitt beslut – trots att förutsättningarna för förstöring finns – för att materialet ska kunna bearbetas i underrättelseverksamheten?

3.4. Samråder åklagaren med polis inför ett beslut om förstoring i dessa fall?

TACK FÖR ER MEDVERKAN!